

Iz življenja in sveta

Pred izstrelitvijo prve poštne rakete

Med otokom Wangerogom in celino bodo v prihodnjih dneh izstrelili prvo pošto raketo, ki lahko doseže baje višino 8000 m in preleti prav tako 8 km dolgo pot. Na sliki: raketni raziskovalec Tilling (X) kaže svoj izum.

Keltske in slovanske trdnjave v Nemčiji

Slovanska svetišča na Polabskem

Berlinski profesor A. Goetze je z dolgoletnim delom raziskal ostanke starih keltskih trdnjav na Turinškem, zlasti pa na hribu Mali Gleichen pri Römildu. Posamezne najdbe iz te okolice so združili zdaj v majhnem muzeju ob vznožju tega hriba in obsegajo najrazličnejše predmete iz kamna, kosti, bronu in zlasti iz železa, n. pr. priprave za tkanje in prejo, mlinske kamne, razne igle, kovinska zrcala, košče, glavniče, srpe, kose, meče, konjsko opremo itd.

Bazilna kopa, na kateri je stala trdnjava, je dajala kamenite plošče za debela, do 4 m visoka obzidja. Po ostankih je soditi, da so v bronasti dobi prvotni prebivalci zgradili najprvo manjšo, okroglo utrdbo, v pozni hallstattski in zgodnji latenski dobi so zgradili novo obzidje, ki mu je potem sledilo še tretje obzidje v podolgovati obliki, do 200 m pred drugim. Za časa, ko je bila trdnjava največja, je izvirala med njenimi zidovi vrelec in nanj so se naslanjale hiše s kamenitimi temelji. Cela vrsta manjših utrdb je bila v okolici razporejena okoli te glavne utrdbe in je bila z njo v zvezi brzkone z galskim signalizacijskim sistemom (oglenj in dim), ki ga opisuje Cezar.

Prebivalci te trdnjave so bili gotovo Helveti, ki so se za Cezarjevih časov skušali potem preseliti v Francijo pod pritiskom Ariovistovih trum, a Cezar jih je poglajl čez Ren in so se potem naselili v današnji Švici in Švabski.

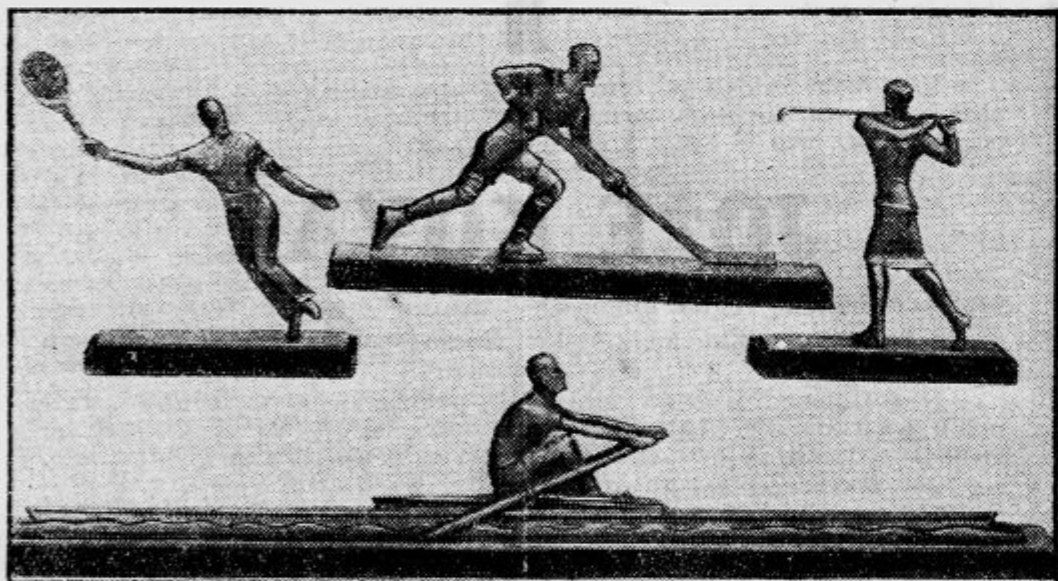
Ko so Rimljani pod Avgustom prestopili Ren, da bi si osvojili Germanijo, so našli polno takšnih gradov, ki so jih pa bili med tem po keltskem sistemu zgradili Germani. Nekateri teh gradov so imeli že prave

ve kamenite zidove, dočim so bila keltska obzidja podobna bolj kamenitim nasipom.

Večino teh germanskih gradov v vzhodni Polabski so pozneje uporabljala slovanska plemena. Slovani so drugače gradili samo neštevne majhne utrdbe okrogle oblike, pač pa so postavili dva mogočna svetiščna gradova v Retri in Arkoni. Ostanke Retre so iskali dolgo po vsem Meklenburškem, dokler je ni Schuchhardt po vojni odkril na grajskem griču pri Feldbergu. Od svetišča se je bila ohranila seveda le ploščad, vse drugo je 1068 razdrli bojevití škof Burhard iz Halberstadta. Retra je bilo narodno svetišče slovanskih plemen v Polabski. V njem so hranili svoje bojne znake, v njem so padale odločitve o vojni in miru, tu so imeli svoje preročišče in duševno središče, skratka bil je to pravi slovanski Delfi, v katerem so častili boga Svarazija, sinu boga luči in groma Svanroga.

Ko so Germani potisnili Slovence s celne, so ti našli svoje zadnje zatočišče na strmih krednih skalah otoka Rujane. Tu so imeli svoje svetišče Arkono, v katerem so častili boga Svantovita z njegovim svetim belim konjem, ki je stopal preko kopij in prerokoval. Tudi to svetišče je odkril Schuchhardt. Zgrajeno je v kvadratni obliki, ki je značilna za starokeltska svetišča in ki kaže na prastare vezi med Kelti in Slovani v njihovi pradedovini Srednji in Južni Rusiji. Tudi to svetišče je stalo v trdnjavi zgradbi, ki je bila proti kopni strani zaščiten z lesenim in zemeljskim nasipom. Porušil jo je l. 1168, škof Absolon z Jelanda, vojskovođa danskega kralja Valdemarja. Pod udarci sekir je padla tudi ogromna Svantovitova soha, ki so jo potem sežgali.

Novi nagrade za sportne tekme

Berlinski kipar Otto Schnitzler je izdelal vrsto malih plastik, ki se bodo podeljevale za sportne zmage namestu dosežanih enoličnih kolajin in kovancev.

Čitajte tedensko revijo „Življenje in svet“

Kako so pokopali Mozarta

Bilo je pozimi, 7. decembra 1791.

Brez konca in kraja so se vsipali kosmi izpod neba in ledenomrzli veter je poživljal svojo strahotno melodijo čez ravnino. Snega je bilo vedno več, da so že nastajali zameti, veter pa je majal svetlele ostanke na osrednjem pokopališču svetega Marka, tedaj še daleč izven mesta. Zdelo se je, kakor da hoče s svojim strahotnim piskanjem zbuditi iz spanja vse, ki spijo na njem svoj nevedrami sen.

V mrtvašnici pokopališča je stal grobar Jožef Rothmayer in grel svoje roke nad žerjavico. Zjutraj so mu bili naročili izkopati novo jamo za nekoga, ki je bil umrl pred dvema dnevnoma. Šel je torej na delo in izkopal jamo v zmrlji zemlji. Delo ni bilo lahko. Ure in ure je kopal. Zdjaj pa si je mel roke v mrtvašnici nad žerjavico in takšne so bile njegove misli:

»Koga bodo pa pokopali danes v tem strašnem vremenu? To bo že kakšen siromak. Saj drugače ne more biti, sicer ne bi mi bili naročili naj izkopljem jamo tam, kjer se polagajo k počitku samo najrevnejši med revnimi.«

Tako mu je spaval pogled počasi skozi majhno okno z razbito šipo. Tam zunaj so kipele v zrak snegovi sponeniki inoviti Dunajčanov. Stali so med zasneženimi cipresami.

»Danes pa jih dolgo ni.« je zamrmral čez nekaj časa in se ozrl po rumenem zaboji v kotu, kjer je rožljala in smrla stara ura. »Štiri je že in mraz se tudi.«

Tedaj je zapel star rjav zvonec, ki je visel nad vrati.

»Hvala bogu, prišli so.«

Rothmayer je snel sveženj ključev z zida, potisnil čepico na čelo, se tesneje ovil v plašč, ki je visel na njegovem sklenjenem hrbtu ter stopil iz mrtvašnice, da bi prišel lesem odprl vrata.

Pred njimi je stal zaboj podoben voz, poleg njega pa sta dva moža otresala sneg s plaščev.

Dunajsko založništvo »Artaria«, ki je izdajalo tudi Mozartove skladbe, je naproday in ni dosti upanja, da se najde kupec

»Ali sta sama?« je vprašal grobar, ko je odprl dveri in se ozrl po zalnem sprevodu.

»Sama« je odvrnil eden izmed pogrebcev. »V cerkvi sv. Stefana jih je pač bilo več, v vratih pa so se poslednji razšli in so

Uspeh pariške kolonialne razstave

Na ozemlju Bois de Vincennes podirajo kresotične palače in temple, ki so privlačevali na milijone tujcev v francosko prestolnico. Finančni uspeh razstave je v primeri s slinim velikim podjetjem svetovnega značaja ugoden, saj se ni končala samo brez primanjkljaja, ampak kaže celo znatni aktivum v znesku 30 milijonov frankov.

Zanimivo je, da je prinesla samo razstavna loterija skoraj 94 milijonov frankov, dočim so posetniki vplačali za vstopnino blizu 10 milijonov frankov. Za najemnine prostorov se je vnovičilo 17 milijonov frankov. Na mestu, kjer je stala razstava, ostane samo poslopje, v katerem bo znanprej nameščen kolonialni muzej.

Etiopski prestolonaslednik v Evropi

Asfau Vesem, abesinski prestolonaslednik, je odpoval iz Adis Abebe, da oficalno obišče Francijo, Anglijo, Italijo in Švico

Prometne nesreče v Londonu

V vseh velikih mestih rešujejo neprestano problem, kako bi ustvarili prometni sistem s čim manjšim številom žrtev. Kdaj ga bodo rešili, je skrivnost, vsekakor zahteva današnji promet več smrtnih primerov in več ranjencev, nego bi se dalo to opravičiti z nepopolnostjo prometnih sredstev.

Prometni urad angleškega notranjega ministrstva je izdal statistiko, iz katere je razvidno, da je bilo samo v Londonu v letošnjem tretjem četrtletju na cesti ubitih 329 oseb. Večina jih je bilo od motornih vozil povoženih. Mrtvecev je bilo 33 manj nego v istem četrtletju lanskega leta, ranjencev pa je bilo 15.424, ali 137 več nego lanske leto. Prometnih nezgod in nesreč, včevši one, ki niso zahtevale človeških žrtev, je bilo skupaj 35.104, lanske leto pa 30 tisoč 817.

Zaradi lastne nepazljivosti je bilo v omejenem četrtletju ubitih 85 oseb, 38 pa zaradi oklevanja pri prekoračenju ceste ali padca.

Največjo škodo so napravili privatni avtomobili: 97 mrtvih, 4835 ranjenih; tovorni avtomobili: 92 mrtvih, 2443 ranjenih; avtobusi 38 mrtvih, 915 ranjenih; kolesa: 17 mrtvih, 2581 ranjenih; cestne železnice: 8 mrtvih, 457 ranjenih, droške: 4 mrtvi, 379 ranjenih.

Angleški potni listi

Britsko vnanje ministrstvo objavlja, da se bodo v prihodnje podvojile pristojbine za izstavljanje in podaljšanje angleških potnih listov. Novo izdani potni listi bodo v bodoče veljali namestu dosedanjih 12 šilingov in pol 25 šilingov. Obnovitvene pristojbine pa se zvišajo od sedanje takse 1.70 na 3.40 šilinga. Vnanje ministrstvo v Londonu pojasnjuje, da s tem ukrepom nikakor ne namerava zvišati državnih dohodkov, ampak samo navajati svoje državljane k temu, da se bodo nosili svojega denarja v inozemstvo.

naju pustili sama. Pa saj divja takšno vreme, da ga ne privošči človek niti psu. »No, mi moramo vsi svoj posel v vsakem vremenu.« je pripomnil drugi pogrbec. »Le pridri, Bartel, pa odpri zaboj, da se vmeva domov, preden pade noč in naju zamede sneg.«

Pogrebca sta pristopila k vozu in medtem ko sta si dajala opravka pri vratih, je vprašal Rothmayer:

»Koga pa sta prav za prav pripeljala danes?«

»Kdo ve,« je odvrnil eden izmed obeh. »Sicer pa stoji to tukaj na mrtvaškem listu, ki so nama ga bili dali na pot. Skoraj bi bil pozabil nanj.«

Mož je segel v žep in privlekel iz njega zmečkan papir, ki ga je izročil grobarju. Rothmayer ga je razvil in je čital:

»Wolfgang Amadé Mozart, star 35 let, umrl 5. decembra 1791 v stari Kaisersteini hiši. Naj se pokoplje v navadnem grobu na pokopališču svetega Marka.«

Pogrebca sta bila medtem dvignila rakev z voza ter sta se pripravljala, da zaneseta mrliča na pokopališče.

Ko se je Rothmayer ozrl po krsti, je snel čepico z glave in se pokrkal:

»Ali vesta, kdo je bil to?«

Dve debeli soži sta se mu iz očesa zliki po licih.

»Kdo je bil?«

»Gospod Mozart... Gospod Wolfgang Amadé Mozart.«

»Kaj pa je bil?«

»To je tisti, ki je zložil »Čarobno piščal«, opero, ki se igra vsak dan v Svobodnem gledališču.«

»Torej je bil muzikant,« je pripomnil eden izmed pogrebcev.

Drugi pa je pristavil:

»No, no, pojdimo, sicer bomo še zmznili.«

Ženska vojska na Finskem

Osvobodilnih bojov Finske so se udeležile tudi številne ženske, ki so organizirale posebne kompanije »lotta«. Ta organizacija obstoja še danes in je ena največjih ženskih združenj v Evropi. Na sliki: »lotta« polagajo venec pred spomenik borcem za svobodo

Napoleonova admiralska ladja „L' Orient“

Prihodnje leto jo dvignejo iz njenega mokrega groba pri Abukirju

Pred 130 leti je Nelsonovo brodovje pri zmagoviti pomorski bitki v nilskem vodovju, točneje v Abukinskem zalivu, potopilo tudi francosko admiralsko ladjo »L' Orient«, ki se je pogreznila s svojo živo in mrtvo posadko, s svojimi 120 topovi in zlatim zakladom kakšnih 150 milijonov dinarjev v hladno globino morja. Pesnik Hemans je ovekovečil slavní konec slavnega broda s pesmijo, v kateri pravi, da je stal desetletni sinček Jacques admirala Louisa Casablance kakor mož na gorečem krovu in se branil ostaviti svojega očeta. Zaklad, ki leži v trupu ladje, je bil namenjen za plače francoske armade, ki se je borila v Egiptu pod poveljstvom generala Bonaparteja, poznejšega cesarja. Iz vojnega povelja, ki ga je izdal Napoleon 7 tednov pred bitko v takratnem svojem glavnem stanu na Malti, je razvidno, da mora biti ta zaklad v ladji, kajti zaplenili so ga v raznih cerkvah Ivanovskega reda. Strokovnjaki izjavljajo, da bi ga ne bilo težko dvigniti, čim se ugotovi natančna lega potopljene fregate, kajti ta leži v precej nizki vodi.

Pobudo za ta dvig je dal neki angleški duhovnik, ki šteje danes že 90 let. Njegov ded je bil angleški kadet na ladji, ki je pomagala reševati preostalo enotvo »L' Orienta«. Duhovnik je ugotovil, da ni doslej še nihče poskusil dvigniti francoske ladje in je poveril svojega sorodnika, angleškega kapitana Woolwarda, naj izvede to nalogo.

Woolward je v razgovoru z nekim novinarjem te dni dejal, da se čudi, ker ni še nihče poskusil dvigniti francoske ladje. Stopil je v stik z angleško admiraliteto, s francoskimi oblastmi in egiptsko vlado. Nisrker mu niso delali ovir in so se odrekli deleža na zaklad, ki ga bo morda dvignil. Ta zaklad mora biti shranjen v hrastovih zabojih na ladijskem dnu in eksplozija, ki je raznesla krov, mu po vsej priliki ni škodovala. V ostalem je bila bitka pri Abukirju edina bitka, med katero so se ladje borile s spušenimi sidri. To bo seveda v zvezi s poročili o njihovih pozicijah izredno olajšalo iskanje potopljenega broda. Dela se prično že spomladi.

Nov čudodelni padar ...

Majhna vasica Preddöhl pri Pritzwalku postaja nekaj drugi »Gallspach«. Iz vseh krajev Nemčije drve tisoči resničnih in namišljenih bolnikov k »čudodelnemu zdravniku« Bussu (zgoraj desno), o katerem trdijo, da je ozdravil že marsikoga z navadnim stiskom roke

Iz uredniškega koša

Zaplan. Vdova občinskega čuvaja se je hotela znova poročiti. Obrnila se je zato na občinski odbor s prošnjo za podporo. Odbor je prošnjo ugodil, vendar se niso mogli zediniti glede vsote. Končno je nekdo predlagal, naj bi ji plačali po teži. Postavili so žensko na tehtnico in so ji plačali za vsak kilogram kovača. Za erabo je tehtala 93 kil.

Vsak dan ena

Plesalka na vrvi suši perilo.

